TORAH OHR · PARSHAS VAYISHLACH · MAAMAR 4

ויקם בלילה הוא ויקח את שתי נשיו כו'...

Il se leva cette nuit-là

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com
LA PARACHA 'HASSIDIQUE
likuteitorah.com/fr/torah-ohr/vayishlach/4/

1 ויקם בלילה הוא ויקח את שתי נשיו כו' ויעבר את מעבר יבק ויקחם ויעברם את הנחל כו'.

«Il se leva cette nuit-là et prit ses deux femmes», etc., «il traversa le gué du Yabbok; il les prit et les fit passer le torrent», etc.

פי' יב"ק [יחוד ברכה וקדושה] הוא יחוד ברכה וקדושה. והענין דהנה כתיב בעבר הנהר ישבו אבותיכם מעולם ופי' הנהר הוא בחי' בינה כמ"ש ונהר יצא מעדן כו'

Le sens [du nom] Yabbok est [donné par les initiales de] yichud berachah u-kedushah, l'union de la bénédiction et de la sainteté. Voici de quoi il s'agit. Il est écrit: «Vos pères demeurèrent jadis au-delà du fleuve»; le «fleuve» désigne le niveau de Bina (compréhension), comme il est écrit: «Un fleuve sortit d'Eden», etc.

ושרש האבות הוא מעבר הנהר היינו מבחי' הכתר שהוא למעלה מהנהר הנ"ל רק שמשם נמשכו האבות ונשפלו למטה בעבר השני של הנהר בז"א דאצילות (וע' בזהר פ' אמור מ"ש ע"פ זה)

La racine des Patriarches se trouve au-delà du fleuve, c'est-à-dire au niveau de Kéter (la Couronne), qui est au-dessus du fleuve mentionné plus haut; toutefois, c'est de là que les Patriarches furent attirés et abaissés vers le bas, de l'autre côté du fleuve, dans Zeir Anpin (les attributs émotionnels) du Monde d'Atsilout (Émanation). (Voir également dans le Zohar, paracha Emor, ce qui est dit à propos de ce [verset].)

ויעקב שרצה שימשיך לו המקיף דתהו הנ"ל שלפני אצילות הוצרך מתחלה לעבור את הנהר הנ"ל

Et Yaakov, qui souhaitait attirer à lui le [rayonnement] englobant (makif) de Tohu mentionné plus haut, lequel précède Atsilout, devait d'abord traverser le fleuve mentionné plus haut.

וזהו ויעבר את מעבר יבק כי בחינת יחוד ברכה וקדושה הוא הכל בחי' נהר הנ"ל שעל ידו נמשכו כל השפעות ויחוד אורות עליונים כמ"ש ונהר יצא מעדן להשקות את הגן כו'.

C'est là le sens de «il traversa le gué du Yabbok»: le niveau de l'union de la bénédiction et de la sainteté est entièrement celui du fleuve mentionné plus haut, par lequel sont attirés tous les flux d'influence ainsi que l'union des lumières supérieures, comme il est écrit: «Un fleuve sortit d'Eden pour arroser le jardin», etc.

2 וכשעבר את הנהר והגיע לבחי' שלמעלה מהנהר הנ"ל אז לא רחוק הוא מן המקיף דתהו הנ"ל שלפני האצילות וזהו ויעבר את אשר לו כל מה שתיקן העלה הכל לשם.

Et lorsqu'il eut traversé le fleuve et atteint le niveau qui se trouve au-dessus du fleuve mentionné plus haut, il n'était alors pas loin de la [lumière] englobante de Tohu [chaos] mentionnée plus haut, qui précède le Monde d'Atsilout (Émanation). Et c'est là le sens de «il fit passer ce qui lui appartenait» : tout ce qu'il avait rectifié, il l'éleva là-haut.

אך הוא בעצמו נשאר למטה עדיין כמ"ש ויותר יעקב לבדו כי רצה לברר את עשו שהוא עדיין בשבירה כמו שהודיעוהו המלאכים כו' והוא ענין ויאבק איש עמו כנודע:

Mais lui-même resta encore en bas, comme il est écrit : «Et Yaakov resta seul», car il souhaitait affiner Eisav, qui se trouvait encore dans l'état de brisure, comme les anges le lui avaient fait savoir, etc. Et c'est là le sens de «un homme lutta avec lui», comme on le sait.

3 ולהבין כללות ענין כוונת יעקב בהמשכת המקיף דתהו לעולם התקון וגם יובן זה בעבודת ה'

Pour comprendre dans son ensemble l'intention de Yaakov de faire descendre la [lumière] enveloppante de Tohu dans le Monde de Tikkun (Rectification), et afin de comprendre également cela dans le service de D.ieu :

הנה ידוע דיעקב הוא בחי' ת"ת [תפארת] שמחבר ב' הפכים שהן חו"ג [חסד וגבורה] כי ע"י התכללות ב' הפכים יחד הוא עיקר הת"ת [התפארת]

Or, il est connu que Yaakov est le niveau de Tiferet (beauté), qui unit deux opposés, à savoir 'Hessed (bonté) et Guevoura (retenue) ; car l'essence du Tiferet réside dans l'inclusion de deux opposés l'un dans l'autre

(כמו בגוונים כשמורכבים ב' וג' גוונים יחד הוא עיקר היופי) והמשכת והתגלות אוא"ס [אור אין סוף] בקו האמצעי כו'

(comme pour les couleurs : lorsque deux ou trois couleurs sont combinées, c'est là l'essence de la beauté), et [il s'agit de] la descente et de la révélation de la Lumière infinie (Or Ein Sof) dans la ligne médiane, etc.

לכך רצה ג"כ לחבר ולייחד ג"כ המקיף דתהו עם האו"פ [האור פנימי] דתקון שהם ג"כ ב' הפכים שיתחברו יחד ואז יהיה גילוי אוא"ס [אור אין סוף] (ועיין בזהר פ' תרומה דקע"ה ע"ב ע"פ והבריח התיכון ושם דף קע"ו ע"א):

C'est pourquoi il voulut également unir la [lumière] enveloppante de Tohu à la lumière intérieure (or pnimi) de Tikkun, qui sont elles aussi deux opposés, afin qu'elles soient réunies ; alors il y aurait une révélation de la Lumière infinie. (Voir aussi le Zohar, Parshas Terumah, page 175b, à propos du [verset] « Et la barre médiane », et là, page 176a.)

4 וביאור הדברים הנה יש ב' בחי' בעבודת ה'. הא' האהבה ברשפי אש בתגבורת מאד לצאת מן הגוף וליפרד מן הפתילה כו'

L'explication est la suivante : il existe deux niveaux dans le service de D.ieu. Le premier est un amour semblable à des flammes ardentes, d'une intensité extrême, qui pousse à quitter le corps et à se séparer de la mèche, etc.

והוא בחי' אה"ר [אהבה רבה] שאין כלי הלב מכילה אותה כי לא יכיל הלב ההתפעלות העצומה. לכן לא יוכל לעמוד בכלי גופו וחפץ לצאת מנרתקה חומר הגוף.

C'est le niveau de l'ahavah rabbah (grand amour), que le réceptacle du cœur ne peut contenir, car le cœur ne peut contenir une émotion d'une telle ampleur. Aussi [l'âme] ne peut-elle demeurer dans le réceptacle de son corps, et désire-t-elle quitter son enveloppe, la matière du corps.

והב' בחי' התפעלות המתיישב בכלי הלב ועיקר ענינה הוא בחי' המשכת אלקות מלמעלמ"ט [מלמעלה למטה] דוקא בכלים מכלים שונים בתומ"צ [בתורה ומצות]. וזהו ענין רצוא ושוב.

Le second est le niveau d'une émotion qui s'établit dans le réceptacle du cœur ; son essence consiste à faire descendre la divinité d'en haut vers le bas, précisément dans des réceptacles, « des réceptacles de toutes sortes », par la Torah et les mitsvot. C'est là le principe du ratzo et du shov (course et retour).

5 והנה בחי' עולם התהו הנ"ל היה בבחי' רצוא לכן נסתלקו האורות מן הכלים כמו האה"ר [האהבה רבה] ליפרד מן הפתילה והכלים כו'.

Or, le niveau du Monde de Tohu mentionné plus haut était dans le mode de ratzo (élan vers le haut) ; les lumières quittèrent donc les réceptacles, comme le grand amour [qui cherche] à se séparer de la mèche et des réceptacles, etc.

אבל התקון הוא בחי' שוב והוא בחי' תומ"צ [תורה ומצות] ובע"כ [ובעל כרחך] אתה חי להיות בתוך הגוף להמשיך אא"ס [אור אין סוף] בכלים מכלים שונים.

Mais le Tikoun est le mode du shov (retour), qui est le niveau de la Torah et des mitsvot ; et « malgré toi, tu vis », afin de demeurer dans le corps et de faire descendre la Lumière infinie (Or Ein Sof) dans des réceptacles, « des réceptacles de toutes sortes ».

6 וזה היה ההפרש ג"כ באותן ד' שנכנסו לפרדס בן עזאי הציץ ומת. וב"ז [ובן זומא] הציץ ונפגע. רק ר"ע [רבי עקיבא] נכנס בשלום ויצא בשלום.

Et telle fut aussi la différence entre ces quatre sages qui entrèrent dans le Pardes [verger de l'ascension mystique] : Ben Azzai contempla et mourut ; Ben Zoma contempla et fut atteint ; seul Rabbi Akiva entra en paix et sortit en paix.

כי בן עזאי היה בבחי' רצוא דאה"ר [דאהבה רבה] הנ"ל בבחי' כלות הנפש ולא רצה להיות נשפל בבחי' שוב לכך לא רצה לישא אשה ואמר אפשר לעולם שיתקיים ע"י אחרים

Car Ben Azzai était dans le mouvement de ratzo [élan vers le haut] de l'amour intense mentionné plus haut, dans celui de klos hanefesh [l'extinction de l'âme], et il ne voulait pas être abaissé jusqu'au mouvement de shov [retour vers le bas]. C'est pourquoi il ne voulait pas épouser une femme et disait : « Il est possible que le monde soit maintenu grâce à d'autres. »

לכן הציץ ומת שנסתלק לגמרי מן הכלי כנ"ל כי עזה כמות אהבה כו' אכן אין זה דרך התורה שהיא בבחי' תקון כי לשבת יצרה ובע"כ [ובעל כרחך] אתה חי

Il contempla donc et mourut, car il se retira entièrement du réceptacle, comme mentionné plus haut, car « l'amour est aussi ardent que la mort », etc. Cependant, telle n'est pas la voie de la Torah, qui relève du Tikkun [rectification], car « Il l'a formée pour être habitée », et « c'est contre ta volonté que tu vis ».

לכן ר"ע [רבי עקיבא] שהיה מבחי' תקון נכנס בשלום ויצא בשלום שהיה המ"ן [המיין נוקבין] ומ"ד [ומיין דוכרין] שלו דהיינו בחי' הרצוא ושוב במדה ומזיגה נכונה שלפ"ע [שלפי ערך] הרצוא כן היה השוב אח"כ.

C'est pourquoi Rabbi Akiva, qui relevait du niveau de Tikkun, entra en paix et sortit en paix : ses mayin nukvin et mayin duchrin (eaux féminines et eaux masculines), c'est-à-dire son ratzo et son shov, étaient dans la juste mesure et le juste équilibre ; à la mesure de son ratzo correspondait celle de son shov par la suite.

7 וזהו נכנס בשלום כו' הוא בחי' קו האמצעי המייחד ומחבר את הב' קוין ימין ושמאל שהם בחי' רו"ש [רצוא ושוב]

Et c'est là le sens de «il entra en paix», etc. : cela désigne le niveau de la ligne médiane, qui unit et relie les deux lignes, la droite et la gauche, lesquelles correspondent à ratzo [l'élan vers le haut] et à shov [le retour].

לכך היה העלאת מ"ן [מיין נוקבין] שלו שהוא ענין שנכנס לפרדס במדה ומזיגה נכונה בבחי' רו"ש [רצוא ושוב] ונכנס בשלום בבחי' מ"ן [מיין נוקבין] ויצא בשלום בבחי' המשכת מ"ד [מיין דוכרין] בחי' שוב. (ועמ"ש פ' ויצא גבי בשלום ב' בחי' שלום ע"ש בד"ה והיה)

C'est pourquoi son élévation de mayin nukvin [eaux féminines], c'est-à-dire son entrée dans le Pardes, se fit dans la juste mesure et selon un juste mélange, dans le mode de ratzo et de shov : il entra en paix, dans le mode de mayin nukvin, et sortit en paix, dans le mode de l'attraction vers le bas des mayin duchrin [eaux masculines], le mode de shov. (Voyez aussi ce qui est écrit dans la Parachat Vayetzei au sujet de «en paix», les deux niveaux de paix ; voyez là-bas, dans le discours qui commence par «Vehayah».)

משא"כ בן עזאי ששרשו היה מבחי' תהו ששם הוא בחי' שני קוין כנ"ל בענין ויחץ כו' לשני מחנות

Il n'en va pas ainsi de Ben Azzai, dont la racine relevait du niveau de Tohu [le chaos], où se trouvent deux lignes, comme il a été dit plus haut à propos de «Et il partagea… en deux camps».

לכך לא הי' [היה] התחברות הרו"ש [הרצוא ושוב] במזיגה נכונה והציץ ומת כו' התגברות הרצוא כו'

C'est pourquoi ratzo et shov ne s'unissaient pas selon un juste mélange, et il contempla et mourut, etc., [sous l'effet de] la prédominance du ratzo, etc.

ולכן היה ר"ע [רבי עקיבא] מקור כל התורה שבע"פ [שבעל פה] כי סתם משנה ר"מ [רבי מאיר] וסתם ספרא ר' יהודה כו' וכולהו אליבא דר"ע [דרבי עקיבא] [רבי].

Et c'est pourquoi Rabbi Akiva fut la source de toute la Torah orale, car une Michna anonyme est Rabbi Meir, une Sifra anonyme est Rabbi Yehudah, etc., et tous suivent Rabbi Akiva.

והוא לפי שהתורה ג"כ היא מבחי' התקון ויש בה התכללות ב' ההפכים דרו"ש [דרצוא ושוב] כמ"ש מימינו אש דת למו כו' לכן היה גילוי התורה ע"י ר"ע [רבי עקיבא] שהיה בו בחי' זו כנ"ל:

Cela tient au fait que la Torah, elle aussi, relève du niveau de Tikkoun [rectification], et qu'elle inclut les deux opposés de ratzo et de shov, comme il est écrit : « De Sa droite, une loi de feu pour eux », etc. C'est pourquoi la Torah fut révélée par l'intermédiaire de Rabbi Akiva, qui possédait cette qualité, comme il a été dit plus haut.

8 ועתה יובן ענין כוונת יעקב לייחד ולחבר המקיף דתהו עם האו"כ [האורות וכלים] דתקון היינו שיהיה תמיד רו"ש [רצוא ושוב] במזיגה אחת שלפ"ע [שלפי ערך] הרצוא כן השוב דהיינו שיהיה האה"ר [האהבה רבה] ברשפי אש ליפרד מן הפתילה כו'.

On comprendra maintenant l'intention de Yaakov d'unir et de joindre l'aspect englobant [lumière] de Tohu aux lumières et réceptacles de Tikkun : il s'agit qu'il y ait toujours ratzo [élan] et shov [retour], dans un même mélange, de sorte que le shov soit à la mesure du ratzo ; c'est-à-dire qu'il y ait un grand amour, semblable à des flammes ardentes, qui aspire à se séparer de la mèche, etc.

ואעפ"כ [ואף על פי כן] יהיה אח"כ בחי' שוב לאחד. ובע"כ [ובעל כרחך] אתה חי להמשיך אא"ס [אור אין סוף] למטה דוקא בתומ"צ [בתורה ומצות] (כמ"ש בתניא פ' נג).

Et malgré cela, il y aura ensuite le mode du shov, celui de l'unification : « Contre ton gré, tu vis », afin de faire descendre la Lumière infinie (Or Ein Sof) ici-bas, précisément par la Torah et les mitsvot (comme il est écrit dans le Tanya, chapitre 53).

וה"ז [והרי זה] יחוד והתחברות המקיף דתהו עם כלים דתקון. וז"ש [וזהו שכתוב] ביעקב ויבא לו יין. ופי' בזוהר דארמי מיא לגו חמרא.

Et c'est là l'union et la jonction de l'aspect englobant [lumière] de Tohu avec les réceptacles de Tikkun. C'est ce qu'évoque ce qui est dit au sujet de Yaakov : « Il lui apporta du vin. » Et le Zohar explique qu'il versa de l'eau dans le vin.

כי יין הוא בחי' רצוא גבורות ורשפי אש ממטה למעלה. ויעקב ארמי מיא בחי' שוב.

Car le vin correspond au niveau du ratzo, aux Guevourot [forces de rigueur] et aux flammes ardentes [s'élevant] d'en bas vers le haut ; et Yaakov versa de l'eau, qui correspond au niveau du shov.

9 ולכן ויבא לו יין כו' הוא בתרי טעמי שהוא התכללות הרו"ש [הרצוא ושוב] מים ויין כו'

C'est pourquoi «et il lui apporta du vin», etc., est associé à deux te'amim (signes de cantillation, mais aussi saveurs) : cela exprime l'inclusion réciproque du ratzo (élan) et du shov (retour), de l'eau et du vin, etc.

ולכן איתא דיעקב הוא שלימו דאבהן כי לא כאברהם שיצא ממנו ישמעאל. מפני שהיה אברהם מדת החסד הפשוט בלא מזיגה לכך נתפשט יותר מדאי עד שאמר לו ישמעאל כו'

Et c'est pourquoi il est dit que Yaakov est la perfection des Patriarches, car [il était] différent d'Avraham, dont Yishmael est issu. Avraham étant l'attribut du 'Hessed (bonté) simple, sans mélange, le 'Hessed s'est donc étendu excessivement, au point qu'Avraham dit : «Si seulement Yishmael…», etc.

ויצחק היה בבחי' גבורה כו' אבל יעקב הוא שלימו דאבהן התכללות ההפכים רצוא ושוב כנ"ל:

Yitzchak, lui, était dans le registre de la Guevoura (retenue), etc. Mais Yaakov est la perfection des Patriarches, l'inclusion des opposés, ratzo et shov, comme mentionné plus haut.

LikuteiTorah.com
LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY-NC 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Synagogues, écoles et projets à but non lucratif peuvent la copier, l'imprimer et la partager librement, et demander des dons pour couvrir les frais d'impression ; elle ne peut jamais être vendue. Citez Kehot Publication Society et likuteitorah.com. https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/torah-ohr/vayishlach/4/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak